

Nr 254.

Av herr **Norman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 143, angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.*

I proposition nr 143 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, att till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet bevilja ett anslag å kronor 8,000: —. Föredagande departementschefen har ansett sig böra omnämna ett mycket uppmärksammat fall av missbruk av byråns ställning och slutar med att tillstyrka anslaget efter att ha refererat en ursäktande skrivelse från styrelsen.

Det förefaller emellertid, som om saken icke borde avfärdas så lätt. Såsom bekant torde vara, gjordes en förfrågan till byrån om en å kyrkoherdeförslag uppförd prästmans ställning till nykterhetssaken. Skrivelserna från byrån lyda, som följer (varvid skrivelsen nr 2 bör läsas först):

(Stämpel.)

Avskrift.

Undertecknad hade den 22 februari 1915 telefonsamtal med Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå Stockholm, varvid gjordes förfrågan om Englund's ställning till nykterhetsfrågan. Härpå svarades, att de ej kunde lämna andra upplysningar än dem de lämnat den 15 februari 1915. Iggesund den 29 mars 1915.

Albin Hedlund.

Vittna: Nils P. Rehnqvist. Erik Bodén.

Avskrift av avskrift.

Stockholm den 15 februari 1915.

Herr Daniel Eriksson. Ön. Iggesund.

Från tillförlitligt håll hava vi försport, att v. pastor Englund i Solna icke är personlig absolutist och veterligen icke utträttat något på sin ort för nykterhetssakens bästa.

(Stämpel.)

Högaktningsfullt
Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå
g. Karl Stafsen.

Rätt avskrivet intygar

Albin Hedlund.

Agnes Hedlund.

Huruvida namnunderskriften är rätt kunna vi ej garantera, enär det är mycket svårläst.

Av avskrift.

Stockholm den 5 februari *) 1915.

Herr Daniel Eriksson. Ön. Iggesund.

Beklagligt nog har uppgivits att pastor Englund i Solna icke skulle vara absolutist och arbeta för nykterhetssaken. Efter vad sedan förekommit hava vi nöjet meddela att pastor E. är absolutist och förbudsvän.

(Stämpel.)

Högaktningsfullt
Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå
g. Karl Stafsen.

*) Skall vara 5 mars.

Rätt avskrivet intygas, förutom namnunderskriften, som är mycket svårläst:

Albin Hedlund.

Agnes Hedlund.

Ovanstående trenne avskrifters likhet med de bilagor, som bifogats till Uppsala Domkapitel ingivna handlingar i mål angående besvär över

kyrkoherdeval i Njutångers pastorat, intygas härmed. Uppsala i Domkapitelsexpeditionen den 10 april 1915.

Ex officio:
Anders Radhe
Konsistorienotarie.

Stämpel 0: 50
Lösen 1: —
S:ma 1 kr. 50 öre.

På grund av byråns utlåtande lära förutvarande sympatier för den omfrågade ha svalnat och allvarlig skada måhända tillfogats honom. I ett modernt samhälle synes det vara nästan omöjligt att undvika privata detektivbyråer, vilka inrikta sitt arbete på undersökningar av enskilda personers liv och verksamhet, men därom borde inga meningskiljaktigheter kunna råda, att något statsunderstöd till dem icke bör ifrågakomma.

Byråns föreståndare och styrelsen ha velat göra troligt, att det här åberopade fallet är enastående. Vid förfrågan å byrån, gjord av för motionären känd person, har lämnats följande upplysningar, vilka synas ställa saken i något annan belysning:

Byråns kopicbok kunde icke, såsom av besökaren begärdes, lämnas till granskning, bland annat av det skäl att föreståndarens privata utgående brev däri vore kopierade.

Det här omhandlade fallet förklarades vara ett rent undantagsfall. På grund av sin stora personkänedom fick föreståndaren ofta förfrågningar om personer, men besvarandet av dessa brev vore en privatsak och hade icke med byråns verksamhet att göra.

Av dessa upplysningar synes man kunna draga den slutsatsen, att byråföreståndaren besvarar allehanda förfrågningar från byrån dels såsom byråföreståndare och dels såsom privatman; staten understöder den förra verksamheten, men icke den senare; i ömtåliga fall skriver föreståndaren såsom privatman; *men både officiella och privata brev kopieras i byråns kopicbok.*

Man får ett bestämt intryck av att statsunderstödd och privat verksamhet här sammanblandas på ett sådant sätt, att brevemottagarne antagligen ha svårt att bedöma, när breven äro officiella och när de äro privata. Med kännedom om det anförda detektivfallet nödgas man anse,

att en närmare undersökning bör göras, huruvida verkliga garantier förefinnas för en verksamhet, som kan av staten understödjas. Tills vidare synes riksdagen ha allt skäl att ställa sig avvisande, och för den skull hemställas,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts i propositionen nr 143 intagna förslag å 8,000 kronors anslag till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1916.

Stockholm den 11 maj 1915.

David Norman.

Herman Andersson.

Fehr Aug. Andersson.

Willh. Hellberg.